

Posudek vedoucího na rigorózní práci Mgr. Zuzany Dudové :
„The EU-Mercosur Relationship within a Global Context“

Procesy integrace, které se staly globální záležitostí, nutí Evropana, aby je sledoval a hodnotil. Při nejmenším ze dvou důvodů. Jednak může komparací posuzovat výsledky integračních procesů v různých částech světa a klást si přitom otázku, jak z toho vychází Evropa. Z tohoto hlediska, přes události, které Evropana v poslední době spíše znepokojovaly (průběh ratifikace Lisabonské smlouvy, nevalné výsledky lisabonské strategie, dopady finanční a hospodářské krize na Evropu aj.), může Evropan (pokud nepatří do skupiny, která v evropské integraci vidí pouze omezení státní suverenity a také svobody) vyjít z tohoto porovnání potěšen. Evropa se stala pro mnohá integrační seskupení vzorem, který hodlají následovat. Druhý důvod, který zřejmě inspiroval autorku rigorózní práce, vidím v tom, že Evropa se snaží pochopit důvody, jež motivují různé země k integračnímu propojení. Evropská unie v nich spatřuje partnery, hledá styčné body pro spolupráci v nejrůznějších oblastech, v první řadě v rozvíjení vzájemného obchodu.

Latinskoamerický Mercosur dává nejen najevo, že jeho program byl inspirován evropskými zkušenostmi. Co je důležitější je to, že oblast Mercosuru zapojila do integračního procesu na 75 % ekonomického potenciálu tohoto kontinentu. Není divu, že zájem o prohloubení ekonomických styků s tak silnou entitou projevuje mnoho zemí, v posledním období také Čína.

Rigorózní práce Mgr. Zuzany Dudové se zabývá integračním celkem Mercosuru z mnoha úhlů. Tomuto cíli byla podřízena struktura rigorózní práce a logika výkladu. Po úvodní části věnované nyní velmi rozšířené a sdílené teorii nového regionalismu vidím hlavní přínos rigorózní práce Zuzany Dudové v následujících pěti kapitolách, jež na sebe navazují.

Kap. 2 logicky shrnuje příčiny i zákruty ve vývoji Mercosuru. Nezdár v naplnění hlavního cíle, vytvoření společného trhu, je oprávněně spatřován v neochotě předat část národních pravomocí do rukou nadnárodní instituce. Nehybná „institucionální struktura“ je právem označena za bariéru, která brání v prohloubení integračního procesu (str. 35-36).

Kap. 3 sleduje a podrobně a podnětně hodnotí vývoj vztahů mezi Mercosurem a Evropskou unií. Rozbor umožnil odpovědět na otázku, proč se nepodařilo více otevřít trhy obou aktérů. Vina je, jak se uvádí v práci, na obou stranách. Pokud jde o EU, hlavní bariérou je pokračující praxe společné zemědělské politiky. Její rámec brání rozvoji obchodních vztahů nejen se zeměmi Mercosur.

Následující kapitoly (kap. 4, 5 a 6) jsou ve srovnání s předchozí diplomovou prací jednak svědomitě aktualizovány, jednak zařazeny zcela nově.

V kap. 4 je hodnoceno zapojení latinskoamerických zemí, na prvním místě Brazílie, do ekonomického propojení s Evropou. Brazílie je dnes oprávněně hodnocena jako jedna ze zemí BRIC, s potenciálem, který začíná přesahovat latinskoamerický kontinent. Aktuálně byla zařazena také subkapitola o iniciativách Španělska během jeho předsednictví EU. Tato země je jakousi spojnicí mezi Evropou a Latinskou Amerikou, jež si klade za cíl odstraňovat všechny překážky, které stojí v cestě hlubší spolupráci mezi oběma stranami.

Pátá kapitola, nově zařazená, rozebírá a hodnotí vztahy Mercosuru s hlavními obchodními partnery, k nimž patří vedle latinskoamerických zemí také USA, Indie, Izrael, JAR a nově, jak je také dokumentováno ve statistické příloze, Čína. Je zajímavé se seznámit s obchodní strategií Číny, které se daří vytlačovat tradiční obchodní partnery latinskoamerických zemí.

Poslední šestá kapitola pojednává, vzhledem k pomalému otevírání trhů zemí EU a zemí Mercosuru, jakou úlohu by v tom mohla sehrát jednání Světové obchodní organizace v nedokončeném kole z Daúhá.

Považuji výklad obsažený v rigorózní Zuzany Dudové za velice podnětný příspěvek nejen pokud jde o perspektivy Mercosuru a odhady možného vývoje v budoucnosti, ale také jako podnětný příspěvek osvětlující zábrany vzájemného obchodu, které klade sama Evropská unie. Oceňuji jak přesvědčivý výklad, doplněný bohatou a cennou statistickou a faktickou přílohou, tak z formálního hlediska naprosto bezchybný text (např. citace), opřený o bohatý pramenný základ (téměř výlučně v angličtině nebo španělštině). Navíc chci ocenit, že rigorózní práce je podle mého názoru napsána ve výborné angličtině.

Doporučuji autorce, aby některou část své rigorózní práce uveřejnila v našem nebo i zahraničním odborném tisku.

To všechno mne vede k závěru, v němž doporučuji rigorózní práci Mgr. Zuzany Dudové, opřenou o důkladnou znalost relevantních pramenů a jejich využití, jednoznačně k obhajobě. Pokud se rigorózní práce také známkuje, navrhuji ohodnotit známkou „Výborně“.

Prof. Ing. Luděk Urban, CSc
Institut ekonomických studií FSV UK

Vedoucí diplomové práce

18.3.2010